

'ערוגות' קובץ ב', המוגש בזה לקורא, מצטרף לקודמו 'ערוגות' א', במגמה שנוסחה ע"י העורך הראשון י. זמורה: "להוסיף ולהקנות לפרס הספרותי על-שם יעקב פיכמן תוכן עשיר ככל האפשר." 'ערוגות' קובץ ב', ממשיך אפוא את קודמו, ואף שונה ממנו.

מה שמאחד את המשתתפים ב'ערוגות', הרי זה אהבת יצירתו של יעקב פיכמן ועיון מחודש בה. המאמרים, הרשימות והזכרונות, שנכתבו במיוחד בשביל קובץ זה, הם פרי התמודדות מחודשת עם יצירת פיכמן.

כל סיור בחלקת הביקורת על יצירתו של פיכמן, יגלה, שהמחקרים והמאמרים בקובץ זה משלימים את החסר בביקורת פיכמן, כדרך שהם ממשיכים את שהושג בה בעבר. תחומים שהיו זנוחים עד כה, או שזכו לתשומת-לב מועטה בלבד, באים במידה מסויימת על תיקונם, כגון: גילגוליו של שיר מנוסח לנוסח, המעבר מהטעמה להטעמה, דיון מקיף בשיר הבודד על רקע מכלול שירתו, שירת-הילדים של פיכמן, שיטתו בביקורת, שירתו בידיש.

מקום מיוחד תופס מדור הזכרונות, המציג את פיכמן האדם מזווית-ראייה אישית, כפי שנתפס ע"י בני-משפחתו, בני-דורו והקרובים אליו.

הקטעים מעזבונו יש בהם כדי לגלות לקורא פן חדש בפעילותו היצירתית רבת-הגונים.

התווים, שהם מעט מהרבה משיריו המולחנים, יסייעו לקרב גם צד זה של יצירתו ללב הקהל ולהפיץ שירים עדיני-הבעה אלה בקרב אוהבי-שירה.

פנים רבות ליצירת פיכמן, ופנים רבות להתרשמות ממנה. לכל קורא ומעיין — פיכמן משלו. בקובץ זה חברו יחד משתתפים בני דורות שונים, בעלי השקפות ודעות שונים. יש מהם חוקרים, השוקדים על מחקריהם בתוך כתלי האוניברסיטה, ויש מסאים ומבקרים המלווים את יצירתו של פיכמן שנים רבות. הכתיבה המסאית מצויה כאן בכפיפה אחת עם הכתיבה בעלת הגון המחקרי. אלה ואלה מטרתם להצביע על אפשרויות

החזויה הרבות והמגוונות, שמזמנת יצירתו של פיכמן לקוראיה־
אוהביה.

גילוי פנים שונות ביצירת פיכמן על־ידי אלה המייצגים
דרכים שונות של קריאה וכתובה עליה, הוא מטרתו של קובץ
זה.

מפעל זה של האירגון העולמי ליהודי בסרביה, השוקד זה
שנים על טיפוח מורשתו של יעקב פיכמן ותורם בכך תרומה
ניכרת להעשרת חיי הספרות והתרבות בכלל, ראוי לברכה
ולהערכה.

נורית גוברין